

Informacja sprawozdawcza
z działalności

**MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
w HAJNÓWCE**

za 2014 r.

Hajnówka, dnia 31.03.2015 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

17 – 200 Hajnówka
ul. 11 Listopada 24

tel. 85 682 20 11

85 876 76 00

85 682 27 06

<http://www.mops-hajnowka.pl/>

Dział Świadczeń Rodzinnych

17 – 200 Hajnówka

ul. 11 Listopada 24

tel. 85 876 75 00

Świetlica Socjoterapeutyczna

17 – 200 Hajnówka

ul. Ks. I. Wierobieja 18

tel. 85 876 75 19

1.	Zagadnienia wstępne	4
2.	Rodziny korzystające ze wsparcia społecznego	5
2.1.	Kto może korzystać ze świadczeń pomocy społecznej	6
2.2.	Najczęstsze powody przyznawania pomocy w 2014 r.	6
2.3.	Rodzaje przyznawanej pomocy	7
3.	Informacja finansowa z wykorzystania budżetu w 2014 r.	11
3.1.	Rodzaje wydatkowania na poszczególne świadczenia w 2014 r.	11
3.2.	Środki finansowe z zadań własnych gminy w 2014 r.	12
4.	Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	13
4.1.	Świadczenia rodzinne	13
4.1.1.	Świadczenia rodzinne w liczbach i kwotach	14
4.2.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	14
4.2.1	Fundusz alimentacyjny w liczbach i kwotach	15
5.	Praca socjalna	15
6.	Inne zadania i działania Ośrodka	17
7.	Działania na rzecz środowiska lokalnego	18
8.	Świetlica socjoterapeutyczna	19
8.1.	Projekty realizowane przy współpracy z Hajnowskim Stowarzyszeniem „Sami Sobie”	19
8.2.	Zbiórki żywności	20
8.3.	Kalendarz cyklu zajęć i imprez organizowanych w świetlicy w 2014 r.	20
9.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2014	23
9.1.	Zespoły interdyscyplinarne	23
9.2.	Grupy robocze	24
10.	Karta dużej rodziny	25
11.	Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce	25
11.1.	Liczba osób zatrudnionych w MOPS Hajnówka w 2014 r.	25
11.2.	Wykształcenie pracowników	26
11.3.	Szkolenia pracowników	26
12.	Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2013 – 2021	28
13.	Program Wsparcia Rodziny w Gminie Miejskiej Hajnówka na lata 2012 – 2015	32
14.	Zakres potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce	34
15.	Zakończenie	35

1. ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce jest jednostką organizacyjną gminy powołaną na mocy Uchwały Nr X/66/90 Miejskiej Rady Narodowej w Hajnówce z dnia 26 kwietnia 1990 r. do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej.

W 1996 r. po zmianach reorganizacyjnych stał się samodzielną jednostką organizacyjną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce został powołany do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

- Celem działania Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.
- Celem ośrodka jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji w środowisku.
- Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.
- Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

W realizacji zadań MOPS ma na celu dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, właściwy rozwój i wyrównanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce swoim działaniem obejmuje miasto Hajnówka liczące w 2014 roku – 21.548 mieszkańców. Obszar miasta podzielony był na 9 rejonów, w których pracowali pracownicy socjalni. Na jednego pracownika socjalnego przypadało średnio 2.394 mieszkańców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce realizuje szeroki zakres zadań wynikających m.in. z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. RODZINY KORZYSTAJĄCE ZE WSPARCIA SPOŁECZNEGO

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2014 roku udzielił ogółem pomocy 1.138 rodzinom. Najczęstszymi typami rodzin m.in. były:

- 568 osób samotnie gospodarującym,
- 352 rodziny z dziećmi,
- 225 rodzin niepełnym,
- 90 rodzin emerytów i rencistów.

W 2014 r. wydano łącznie 8.217 decyzji administracyjnych z czego:

- pomoc społeczna – 6.268
- fundusz alimentacyjny – 386
- zasiłki i świadczenia rodzinne – 1.563

• Sprawy z Pomocy Społecznej

W 2014 r. wniosków dotyczących udostępnienia danych osobowych, pisma inf. z innych instytucji współpracujących z MOPS typu: Sądy, Policja, PCPR, Komornicy Sądowi itp., instytucji państwowych i samorządowych, not księgowych oraz faktur, a przede wszystkim podań o pomoc finansową i nie finansową wpłynęło ogółem 5.976 .

• Sprawy z Działu Świadczeń Rodzinnych

- wnioski dotyczące zasiłku rodzinnego – 782,
- wnioski dotyczące zasiłków pielęgnacyjnych – 261,
- wnioski dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych – 28,
- wnioski dotyczące „becikowego” – 142,
- wnioski dotyczące specjalnego zasiłku opiekuńczego – 397,

- wnioski dotyczące zasiłku dla opiekuna – 121,
- pomoc finansowa realizowana w ramach „rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” wypłacana w okresie od stycznia do grudnia 2014 r. po 200 zł – 82 świadczeniobiorców,
- wnioski dotyczące świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 206 (w tym 15 wniosków dot. okresu świadczeniowego 2013/2014 przyjmowane w okresie styczeń – lipiec 2014r. oraz 191 wniosków dot. okresu świadczeniowego 2014/2015 przyjmowane w okresie sierpień – grudzień 2014 r.),
- sprawy, pisma z wniosków strony bądź instytucji dotyczącej świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego – 609.

2.1. Kto może korzystać ze świadczeń pomocy społecznej

Prawo do świadczeń finansowych z pomocy społecznej w 2014 r., przysługiwało:

1. osobom samotnie gospodarującym, których dochód nie przekraczał kwoty 542,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”
2. osobom w rodzinie, których dochód na osobę nie przekraczał kwoty 456,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
3. rodzinie, której dochód nie przekraczał sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej „kryterium dochodowym rodziny” - przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.
4. Osoby i rodziny, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, mogły korzystać z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

2.2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy w 2014 r.

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy przez MOPS w Hajnówce w 2014 r. było: ubóstwo (na podstawie tej przesłanki pomocy udzielono 948 rodzinom) i w dalszej kolejności:

- bezrobocie
- niepełnosprawność
- długotrwała lub ciężka choroba
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietne)
- potrzeba ochrony macierzyństwa

- alkoholizm
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
- bezdomność
- przemoc w rodzinie
- sieroctwo
- zdarzenia losowe

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równoczesne występowanie kilku dysfunkcji.

2.3. Rodzaje przyznawanej pomocy

- **Zasiłki stałe**

Zasiłek stały jest świadczeniem obligatoryjnym i przysługuje :

1. osobie pełnoletniej, samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej;
2. osobie pełnoletniej pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy jeżeli jej dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Z tej formy pomocy skorzystało 226 osób, w tym 187 osób samotnie gospodarujących.

- **Składka na ubezpieczenie zdrowotne**

Składki na ubezpieczenie zdrowotne w okresie styczeń – grudzień 2014 r. opłacono dla 272 świadczeniobiorców, z tego:

- na kwotę 72.707,35 zł (184 osoby pobierające zasiłek stały),
- na kwotę 46.621,21 zł (88 osób pobierających świadczenia rodzinne w formie świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna)

Koszt opłaconych składek zdrowotnych w 2014 r., wyniósł 119.328,56 zł.

W szczególnych przypadkach osoby ubogie (spełniające kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej) nie posiadające ubezpieczenia zdrowotnego, mogą uzyskać to prawo za pośrednictwem MOPS, zgodnie z ustawą o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. W 2014 r. z prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych skorzystały 42 osoby. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługiwało na okres 90 dni.

- **Zasiłki okresowe**

Zasiłek okresowy przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego. Przysługuje on w szczególności ze względu na niepełnosprawność, bezrobocie oraz możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawanie zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy dofinansowanym z budżetu państwa. Zasiłek okresowy ustala się:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie;
2. w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z powyższym nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, a także między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Wysokość zasiłku przyznawana przez Ośrodek stanowi 50 % różnicy pomiędzy przyjętymi progami dochodowymi, a posiadanym przez wnioskodawcę dochodem i w tej części jest finansowana z budżetu państwa. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Okres, na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy ustala Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wysokość zasiłku okresowego przyznanego w 2014 r. przez MOPS w Hajnówce wahała się od 20,00 zł do 1.090,50 zł. W 2014 r., zasiłkami okresowymi objęto 751 rodzin, liczba wypłaconych świadczeń to 5087 na ogólną kwotę: 1.310.388,00 zł.

- **Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”**

Celem programu było:

- zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym,
- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- ograniczenie zjawiska niedożywienia,
- upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
- poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

Wszystkie wnioski w 2014 roku złożone przez osoby kwalifikujące się do tej formy pomocy (o bezpłatne dożywianie) zostały rozpatrzone pozytywnie.

- **Z programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” mogą korzystać:**

- osoby samotne, których miesięczny dochód nie przekroczył kwoty 813,00 zł,
- rodziny w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 684,00 zł.

W Hajnówce w roku 2014 r. obowiązywała Uchwała Nr XXXIII/252/14 Rady Miasta Hajnówka z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach programu wieloletniego wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem wyniosła 2.406 w tym: 1.008 dzieci w postaci obiadu, 32 osoby dorosłe w postaci gorącego posiłku oraz 1.523 osoby dorosłe w formie zasiłku celowego na zakup żywności.

- **Zasiłek celowy i pomoc w naturze**

Zasiłek celowy jest przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, a także w formie biletu kredytowanego.

Zasiłek celowy mogą otrzymać również osoby i rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tym przypadku świadczenie może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W roku 2014 przyznawaliśmy najczęściej zasiłki celowe na zakup żywności, cele bytowe, zakup odzieży, leków, energii elektrycznej, czynszu mieszkaniowego oraz opału. Łączna kwota wypłaconych świadczeń w formie zasiłku celowego wyniosła: 1.097.658,00 zł.

Zapobiegając marnotrawieniu środków finansowych otrzymanych z MOPS dla części podopiecznych zasiłki były wydane w formie talonów do realizacji w sieci najliczniej rozmieszczonych na terenie miasta Hajnówka, sklepach PSS Społem, zakupienia leków w aptece, dostarczeniu opału, opłaceniu czynszu, kosztu energii elektrycznej.

- **Zasiłek celowy specjalny**

Zasiłki celowe specjalne przyznawane były w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom/rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Większość z nich przyznana była osobom/rodzinom, które ponoszą znaczne wydatki na leczenie (najczęściej z powodu choroby przewlekłej). W roku sprawozdawczym z pomocy w w/w formie skorzystało: 13 osób, w tym wypłaconych 14 świadczeń, na ogólną kwotę: 6.709,00 zł.

- **Zasiłek celowy z tytułu klęski żywiołowej lub ekologicznej**

Zasiłek może być przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2014 r. z tej formy pomocy skorzystały 2 rodziny na łączną kwotę 4.000,00 zł.

- **Usługi opiekuńcze**

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje: osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Odpłatność za usługi opiekuńcze (zwykle) ustala Rada Miasta w drodze uchwały. Osobom, u których dochód nie przekracza kwoty ustawowego kryterium dochodowego, pomoc w postaci usług, świadczona jest bezpłatnie. W 2014 roku Ośrodek obejmował pomocą w formie usług opiekuńczych 29 środowisk.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce zatrudnia 6 opiekunek, w tym:

- 3 opiekunki wykonujące usługi opiekuńcze zwykłe,
- 3 opiekunki wykonujące usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ubiegłym roku wsparciem przy realizacji usług opiekuńczych w MOPS w Hajnówce były 4 osoby realizujące prace społecznie – użyteczne w okresie luty – grudzień 2014 r. Z tej formy aktywizacji bezrobotnych skorzystało 5 kobiet.

- **Domy Pomocy Społecznej**

Do Domu Pomocy Społecznej kierowane są osoby niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, które wymagają całodobowej opieki ze względu na zły stan zdrowia, podeszły wiek, niepełnosprawność, a opieka zapewniana przez rodzinę lub pomoc w postaci usług opiekuńczych jest niewystarczająca.

Pobyt w DPS jest odpłatny, osoba kierowana ponosi odpłatność w wysokości 70% własnego dochodu. Pozostałą kwotę ponosi rodzina (której dochód przekracza 300% ustawowego kryterium dochodowego, przy czym kwota pozostała po dokonaniu opłat nie może być niższa niż 300% ustawowego kryterium dochodowego) oraz w ostatniej kolejności gmina. Utrzymanie podopiecznych w DPS jest najdroższą formą pomocy.

W roku 2014 odpłatność gminy za pobyt w DPS była realizowana dla 13 osób. Na ten cel wydatkowano kwotę 308.392,00 zł.

- **Sprawienie pogrzebu**

Zorganizowanie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gmina wykonuje prawo do pochowania zmarłego tylko wówczas, gdy obowiązku tego nie może wykonać rodzina. Pochówek odbywa się zgodnie z wyznaniem zmarłego. W 2014 roku ze środków gminy pokryto koszt 1 pogrzebu na kwotę 3.250,00 zł.

- **Wspieranie rodziny – asystent rodziny**

W ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce zatrudniał w okresie 01.04.2014 r. – 31.12.2014 r. 2 asystentów rodziny. Na ten cel Ośrodek uzyskał z MPiPS, za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dofinansowanie w wysokości 40.559,00 zł, które stanowiło część wynagrodzenia asystentów.

Asystentura rodziny polegała na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną i dla rodziny. Asystent towarzysząc rodzicom w wprowadzaniu zmian w myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, ukierunkowywał swoje działania tak, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Pieczą asystentów rodziny w 2014 r. objętych było 25 rodzin.

3. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU W 2014 R.

Plan finansowy na 2014 r. opiewał na kwotę 13.248.565,00 zł, wydatkowano: 13.047.721,23 zł.

3.1. RODZAJE WYDATKOWANIA NA POSZCZEGÓLNE ŚWIADCZENIA W 2014

- Zasiłki stałe – 976.459,00 zł; - 226 rodzin, (229 – liczba zasiłków stałych, w tym 187 przyznanych osobom samotnym) 302 – liczba osób w rodzinach,

- Zasiłki okresowe – 1.310.388,00 zł; - 751 rodzin, 761 osób, którym przyznano decyzją świadczenie, 1.764 osób w rodzinach,
- Składki zdrowotne – 119.328,56 zł; opłacone dla 272 świadczeniobiorców w tym 184 osoby pobierające zasiłek stałe na kwotę – 72.707,35 zł, zaś 88 osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne na kwotę – 46.621,21 zł,
- Składki emerytalno - rentowe – 322.770,51 zł; dla 144 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze z budżetu Wojewody – 127.279,61 zł (11 rodzin, 14 osób w rodzinach, 2.717 – liczba świadczeń),
- Program Rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” realizowany przez Ośrodek w ramach zadań własnych i zadań finansowanych z budżetu państwa. Ogólny koszt Rządowego Programu w 2014 r. wyniósł – 1.400.000,00 zł w tym: ze środków własnych gminy – 280.000,00 zł, dotacja z budżetu państwa – 1.120.000,00 zł., z tego:
 - zasiłki celowe na zakup żywności – 969.657,50 zł. (955 rodziny, 2332 osoby w rodzinach, 3.038 świadczeń),
 - dożywianie w szkołach, przedszkolach oraz Powiatowym Ośrodku Wsparcia w formie posiłku – 405.395,00 zł (435 rodzin, 1612 osób w rodzinach). Z posiłków skorzystało 779 dzieci oraz 72 dzieci, których rodziny znajdują się w trudnej sytuacji i na wniosek dyrektorów placówek istniała możliwość objęcia wsparciem w postaci obiadu bez konieczności prowadzenia postępowania administracyjnego i wydania decyzji.

Rządowym programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objętych było 16 placówek prowadzących dożywianie w Hajnówce tj. 9 szkół, 5 przedszkoli, 1 żłobek, 1 Powiatowy Ośrodek Wsparcia oraz 15 placówek poza Hajnówką. Od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem wyniosła 2.406 osób.

3.2. ŚRODKI FINANSOWE Z ZADAŃ WŁASNYCH GMINY W 2014 R.

- Usługi opiekuńcze – 179.790,05 zł. (18 rodzin, w tym 19 osób w rodzinach),
- Zasiłki celowe i pomoc w naturze – 130.000,00 zł, w tym: zasiłki celowe specjalne – 13 rodzinom – 6.709,00 zł,
- Dofinansowanie kosztów pobytu mieszkańców Hajnówki w Domach Pomocy Społecznej – 308.392,00 zł (13 osób),
- Sprawienie pogrzebu – 3.250,00 zł dla 1 osoby.

4. ZADANIA USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH ORAZ USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

4.1. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Przekazanie przez Burmistrza Miasta Hajnówka do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r., Nr 139, poz. 992 ze zm.) polegających na prowadzeniu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych i wydawaniu w tych sprawach decyzji nastąpiło na podstawie pisemnego upoważnienia Nr 19/04 z dnia 29 kwietnia 2004 r. Zadania wynikające z ustawy i powierzone gminom realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne zaliczane są do wsparcia społecznego będącego instytucją polityki społecznej państwa. Przy jej wykorzystaniu państwo stara się przyjść z pomocą rodzinom, które wykorzystując możliwości oraz posiadane środki finansowe, nie są w stanie zaspokoić wszystkich własnych potrzeb, a w szczególności związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

Kryterium dochodowe uprawniające rodzinę do uzyskania świadczeń wynosi w przeliczeniu na osobę w rodzinie wynosi 539,00 zł do października 2014 r., a od listopada 2014 r. – 574,00 zł, natomiast przy dziecku niepełnosprawnym w rodzinie opiewało na kwotę: 623,00 zł do końca października 2014 r., a od listopada 2014 r. – 664,00 zł.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 77,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 106,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 115,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Ponadto istnieje szereg dodatków do zasiłków rodzinnych:

- urodzenie dziecka – 1.000,00 zł,
- opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł,
- samotne wychowywanie dziecka – 170,00 zł, lub w przypadku dziecka niepełnosprawnego 250,00 zł,
- kształcenie i rehabilitacja dziecka – do 5 roku życia 60,00 zł, powyżej 5 roku życia 80,00 zł,
- rozpoczęcie roku szkolnego – 100,00 zł,
- pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła – 50,00 zł,
- pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której jest szkoła – 90,00 zł,
- wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej – 80,00 zł.

4.1.1. Świadczenia rodzinne w liczbach i kwotach

- Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych łącznie: 4.266.693,00 zł,
- Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami: 1.904.853,00 zł,
- Liczba wypłaconych świadczeń: 18.293,
- Kwota wypłaconych dodatków z tytułu urodzenia się dziecka: 52.000,00 zł,
- Liczba osób pobierających dodatek z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie wydanej decyzji: 134,
- Kwota wypłaconych świadczeń w formie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka: 142.000,00 zł,
- Kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych: 1.360.629,00 zł,
- Liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny – 741 (liczba wypłaconych świadczeń – 8893),
- Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych: 662.547,00 zł,
- Liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – 74 (liczba wypłaconych świadczeń – 898),
- Kwota wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych – 196.664,00 zł,
- Liczba wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych – 380,
- Liczba osób pobierających zasiłek dla opiekuna – 110 na kwotę 756.392,00 zł,
- „Program Rządowy – wspieranie niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne” (pomoc finansowa w wysokości 200 zł. miesięcznie przez okres od stycznia do grudnia 2014 r.) – 180.200,00 zł; liczba osób pobierających – 82 (liczba wypłaconych świadczeń 901).

4.2. ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Przekazanie przez Burmistrza Miasta Hajnówka do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2008r., o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 1228 ze zm.) polegających na prowadzeniu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawaniu w tych sprawach decyzji nastąpiło na podstawie pisemnego upoważnienia Nr 72/08 z dnia 10 września 2008r. jak i Nr 62/2010 z dnia 14 lipca 2010 r.

Natomiast kwestia polegająca na podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych nastąpiła poprzez podjętą Uchwałę Rady Miasta Hajnówka Nr XXI/123/08 z dnia 17 listopada 2008 r. dot. przekazania powyższych zadań do realizacji dla MOPS Hajnówka.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowanymi z budżetu państwa. Jest to wsparcie dla osób, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów. Treść ustawy jest konsekwencją konstytucyjnych obowiązków państwa wynikających z zasady pomocniczości i ujęty jest jako obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Ustawodawca określił kryterium dochodowe w przeliczeniu na osobę w rodzinie, które zostało ustalone na kwotę nie wyższą jak: 725 zł.

4.2.1. Fundusz alimentacyjny w liczbach i kwotach

- Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych w 2014 roku wyniosła 1.126.407,00 zł,
- Liczba wypłaconych świadczeń na rzecz osób uprawnionych (w zestawieniu ilościowym): 3193 (uśredniona miesięczna liczba osób uprawnionych: 266),
- Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosi miesięcznie w ujęciu uśrednionym 177 rodzin,
- Ilość wydanych decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 386,
- Liczba dłużników alimentacyjnych w 2014 r. wyniosła 387 osób,
- Suma spłat zadłużenia w 2014 r. wyniosła 129.488,70 zł, co daje 12 % ściągłości (w 2013 r. – 9,97 % ściągłości).

5. PRACA SOCJALNA

Na rzecz klientów świadczona była również pomoc pozamaterialna w formie pracy socjalnej. Pod tym pojęciem należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczności lokalne. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów – od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy, po przywrócenie stabilizacji w rodzinach i opiera się na:

- zaangażowaniu odbiorcy usług w rozwiązywanie problemu,
- zasobach klienta i społeczności,
- uporządkowanym procesie pomocy,
- planowanych wysiłkach podejmowanych na rzecz zmian.

W 2014 r. pracownicy socjalni MOPS w Hajnówce podejmowali działania skierowane na pomoc osobom oraz rodzinom w odbudowie, umacnianiu oraz kształtowaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Aktywizowali społeczność lokalną i wspierali w procesie zaspokajania potrzeb życiowych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych obejmowały kompleksowe oraz wielopłaszczyznowe zadania realizowane podczas pracy z mieszkańcami.

Do głównych zadań pracowników socjalnych zaliczało się:

- dokonywanie diagnozy sytuacji i zjawisk, które są przyczyną trudnego położenia rodzin, społeczności lokalnych, a także lokalnych grup ryzyka, a następnie analizowanie możliwości wsparcia i pomocy w celu zaspokojenia potrzeb,
- organizacja pomocy dla osób i rodzin oraz przyznawanie świadczeń w różnej formie w ramach możliwości dla osób kwalifikujących się do pomocy,
- współpraca z organizacjami, instytucjami oraz innymi jednostkami w celu realizacji zadań (Powiatowy Ośrodek Wsparcia, Spółdzielnia Mieszkaniowa, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Areszt Śledczy, Kościół Katolicki, Prawosławny, Kościół Chrześcijański, Komenda Powiatowa Policji, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, SP ZOZ Hajnówka, Oddział Pielęgnacyjno – Opiekuńczy, kuratorzy sądowi i społeczni, pedagodzy szkolni, lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe, ośrodki pomocy),
- udzielanie porad, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki wsparciu pracownika były zdolne do samodzielnego rozwiązania problemu będącego przyczyną trudnej sytuacji życiowej,
- inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową.

Ogólna liczba rodzin, które zostały objęte pracą socjalną, z którymi pracownicy socjalni współpracowali to: 892 rodziny (2055 osób w rodzinie), w tym 118 – niekorzystające z pomocy finansowej – wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Warto zaznaczyć, iż pracownicy socjalni wykazują się między innymi inicjatywą i są zapobiegliwi w działaniach na rzecz klientów. Przykładem tego jest chociażby ochrona podopiecznych przed utratą lokali mieszkalnych i przekazanie, w samym miesiącu grudniu 2014 r., na konto Spółdzielni Mieszkaniowej i Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej kwoty 28.497,74 zł.

6. INNE ZADANIA I DZIAŁANIA OŚRODKA

Pracownicy MOPS w swojej pracy zajmowali się również:

- sporządzaniem wywiadów środowiskowych dla potrzeb: sądów, zakładów karnych oraz innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- sporządzaniem wywiadów środowiskowych na potrzeby Urzędu Miasta z osobami ubiegającymi się o przyznanie dodatku mieszkaniowego (51 wywiadów),
- tworzeniem list do Powiatowego Urzędu Pracy osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które mogą być skierowane do podjęcia prac społecznie użytecznych,
- współpracą na rzecz klientów OPS z organizacjami pożytku publicznego, stowarzyszeniami, kościołami, zakładami pracy i osobami fizycznymi,
- przeciwdziałając tragicznym skutkom zimy pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce dokonywali diagnozy środowisk narażonych na niekorzystne działanie zimy (osób bezdomnych, samotnych i starszych, niepełnosprawnych oraz niezaradnych życiowo), monitoring środowisk nie raz pozwolił zapobiec tragediom, które mogły mieć miejsce w naszym mieście,
- kompletowaniem dokumentacji do Domów Pomocy Społecznej i Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Hajnówce,
- bieżącym informowaniem sądu, policji czy też prokuratury o sytuacjach patologicznych występujących w rodzinach podopiecznych,
- w uzasadnionych przypadkach składaniem wniosków w sądzie o umieszczenie w DPS bez zgody chorego,
- kierowaniem osób bezdomnych do schronisk, noclegowni,
- wydawaniem zaświadczeń o korzystaniu lub nie korzystaniu z pomocy społecznej,
- motywowaniem rodzin problemowych do podjęcia terapii, uczestnictwa w mitingach AA itp.,
- uczestnictwem w posiedzeniach grup roboczych w ramach Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego,

7. DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce w roku 2014 podejmował wiele działań na rzecz środowiska lokalnego. Głównym ich celem była aktywizacja oraz integracja społeczeństwa naszego miasta. Do tych działań zaliczyć należy:

- Wigilia Bożego Narodzenia. W sali konferencyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce 24 grudnia 2014 r. odbyło się spotkanie wigilijne z osobami niepełnosprawnymi, samotnymi i potrzebującymi. W spotkaniu udział wzięli podopieczni, osoby reprezentujące władze miasta, duchowni i pracownicy Ośrodka. Wigilia przebiegła w miłej i serdecznej atmosferze, podczas której podopieczni otrzymali paczki świąteczne.
- Całoroczna zbiórka odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, mebli, zabawek, które następnie trafiają do osób potrzebujących.
- Zbiórka żywności w największych sklepach miasta Hajnówka w ramach ogólnopolskiej zbiórki żywności organizowanej przez Federację Polskich Banków Żywności.
- Wydawanie skierowań na żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W/w wsparciem objęto 446 rodzin w skład których weszło 1080 osób. Współpraca z Kościołem Chrześcijan Baptystów umożliwiła dystrybucję produktów żywnościowych osobom potrzebującym.
- Prowadzenie strony internetowej Ośrodka, na której zamieszczane były ogłoszenia, najważniejsze działania, przepisy prawne, adresy do różnych instytucji i organizacji świadczących pomoc. Ponadto przez cały ubiegły rok na tablicy ogłoszeń MOPS wywieszane były różne ważne informacje, np. termin wydawania żywności, ogłoszenia o terminach wypłat zasiłków, zaproszenie na Kolację Wigilijną itp.
- Porozumienie z Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT w Suwałkach o nieodpłatnym użyczeniu lokalu Ośrodka celem bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego osobom pokrzywdzonym przestępstwem lub członkom ich rodzin. W ramach tego działania i dzięki nagłośnieniu przez pracowników socjalnych takiej formy wsparcia, w każdy wtorek od kwietnia do grudnia 2014 r. z porad prawnika i psychologa korzystało cyklicznie 55 osób.
- Celem upowszechnienia i udostępnienia możliwości korzystania z pomocy oferowanej przez MOPS współpracowano również z lokalnymi mediami.

8. ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA

W strukturach MOPS w Hajnówce funkcjonuje świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z siedzibą przy ul. Ks. I. Wierobieja 18. W ramach swojej działalności udziela pomocy rodzinom dysfunkcyjnym poprzez objęcie dzieci w wieku 7 – 9 lat działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi, edukacyjnymi i psychologicznymi. W 2014 roku pod opieką świetlicy przebywało 28 dzieci.

W świetlicy jest zatrudnionych dwóch pedagogów, którzy opracowują i realizują indywidualny plan pracy z dzieckiem, prowadzą zajęcia korekcyjne, kompensacyjne i socjoterapeutyczne pozwalające wychowankom uzyskać pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych. Dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w prowadzonych zajęciach muzycznych, artystycznych, plastycznych, technicznych i kulturalnych. Dzięki temu mogły pogłębiać i rozwijać swoje zainteresowania, zdolności czy umiejętności.

8.1. PROJEKTY REALIZOWANE PRZY WSPÓŁPRACY Z HAJNOWSKIM STOWARZYSZENIEM „SAMI SOBIE”

Hajnowskie Stowarzyszenie „Sami Sobie” zostało powołane w 2003 roku z inicjatywy pracowników socjalnych pracujących w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce.

Celem Stowarzyszenia „Sami Sobie” jest niesienie różnorodnych form pomocy mieszkańcom Hajnówki m.in.: działalność charytatywna, działalność na rzecz dzieci i młodzieży, niwelowanie dysproporcji społecznych, działalność na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym, propagowanie idei wolontariatu jak i promocja zdrowego trybu życia.

Członkowie Stowarzyszenia działają dobrowolnie i bezinteresownie na rzecz mieszkańców Hajnówki.

- „Akcja Zima 2014 w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS w Hajnówce” – wypoczynek zimowy dla podopiecznych świetlicy, ich rodzeństwa oraz dzieci z hajnowskich szkół podstawowych wskazanych przez pracowników socjalnych MOPS w Hajnówce - dofinansowanie Burmistrza Miasta Hajnówka;
- "Wiosna na wesoło" - projekt skierowany do podopiecznych świetlicy, ich rodzeństwa oraz dzieci z hajnowskich szkół podstawowych wskazanych przez pracowników socjalnych MOPS w Hajnówce - dofinansowany przez Fundację Na Rzecz Rozwoju Wsi

- "Polska Wieś 2000" im. Macieja Rataja w ramach realizacji Programu wspomagającego rozwój lokalnych gmin: Białowieża, Czeremcha, Czyże, Dubicze Cerkiewne, Hajnówka, Narew, Narewka, Kleszczele realizowanego przez Centrum Wdrażania Projektów przy Białowieskim Parku Narodowym
- „Akcja Lato 2014 w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS w Hajnówce” - wypoczynek letni dla podopiecznych świetlicy, ich rodzeństwa oraz dzieci z hajnowskich szkół podstawowych wskazanych przez pracowników socjalnych MOPS w Hajnówce - dofinansowanie Burmistrza Miasta Hajnówka;

8.2. Zbiórki żywności

- **04-05.04.2014 r.** – Wielkanocna Zbiórka Żywności prowadzona we współpracy z Bankiem Żywności w Suwałkach. W zbiórce wzięło udział 8 wolontariuszy z Zespołu Szkół z Dodatkową Nauką języka Białoruskiego w Hajnówce. Zebrano 164,84 kg żywności o wartości 1.044,14 zł.
- **03-04.10.2014 r.** – Zbiórka Żywności pod hasłem „Podziel się posiłkiem” prowadzona we współpracy z Bankiem Żywności w Suwałkach. Z zbiórce wzięło udział 10 wolontariuszy z Zespołu Szkół z Dodatkową Nauką języka Białoruskiego w Hajnówce. Zebrano 238,76 kg żywności o wartości 1.331,17 zł.
- **28-29.11.2014 r.** – Świąteczna Zbiórka Żywności prowadzona we współpracy z Bankiem Żywności w Suwałkach. W zbiórce wzięło udział 11 wolontariuszy z Zespołu Szkół z Dodatkową Nauką języka Białoruskiego w Hajnówce. Zebrano 273,78 kg żywności o wartości 1.536,62 zł.

Pozyskane artykuły spożywcze były na bieżąco rozdysponowywane wśród najbardziej potrzebujących, a z żywności zgromadzonej przy ostatniej zbiórce zostały między innymi przygotowane paczki świąteczne dla osób uczestniczących w Kolacji Wigilijnej.

8.3. Kalendarz cyklu zajęć i imprez organizowanych w świetlicy w 2014 r.

- 20 I - zajęcia plastyczne – wykonywanie laurek z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka;
- 29 I - pogadanka na temat karnawału, zajęcia plastyczne - wykonywanie masek karnawałowych z wykorzystaniem różnych technik plastycznych;
- 30 I - spotkanie z pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce w ramach akcji edukacyjnej pt. "Bezpieczne Ferie";

- 06 II - wyjazd do Białegostoku w ramach realizacji projektu „Akcja Zima 2014 w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS w Hajnówce” - seans filmowy w kinie 3D, zabawy w Fikolandzie;
- 07 II - wyjście do Klubu Abstynentów "Dąb" na koncert kolęd i piosenek świątecznych przygotowany przez uczestników Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Hajnówce;
- 10-13 II - zajęcia dotyczące Walentynek;
- 05 III - zajęcia plastyczne - wykonywanie róż z kolorowej bibuły z okazji zbliżającego się Dnia Kobiet;
- 17 III - zajęcia plastyczne pt. "Wiosna na farmie";
- 21 III – zajęcia okolicznościowe "Witamy Cię Wiosno";
- 23 III - wyjazd do Białegostoku w ramach realizacji projektu "Wiosna na wesoło" - spektakl w Białostockim Teatrze Lalek, zwiedzanie wystawy Piwnica Lalek;
- 28 III - warsztaty plastyczne z techniki paverpol (ozdabianie drewnianych ramek) dla dzieci i rodziców realizowane w ramach projektu "Wiosna na wesoło";
- 01 IV - wyjście do Klubu Abstynentów "Dąb" na przedstawienie pt. "Kora i Demeter" przygotowane przez uczniów z Zespołu Szkół nr1 w Hajnówce;
- 02 IV-18 IV - cykl zajęć dotyczących Świąt Wielkanocy;
- 04 IV i 11 IV - warsztaty tańca nowoczesnego hip-hop dla dzieci realizowane w ramach projektu "Wiosna na wesoło";
- 24 IV - warsztaty plastyczne "Moja eko torba" prowadzone przez członka Fundacji Na Rzecz Budowy Otwartego Społeczeństwa "Oni to my";
- 25 IV - wyjazd do Studia Tańca Revolt w Bielsku Podlaskim na warsztaty tańca nowoczesnego hip-hop realizowane w ramach projektu "Wiosna na wesoło";
- 06 V – zajęcia edukacyjne dotyczące świąt państwowych 1 - 2 - 3 Maja
- 09-26 V - cykl zajęć dotyczących Dnia Matki - przygotowywanie indywidualnych upominków, laurek itp.;
- 16 V - wyjazd do Białegostoku w ramach realizacji projektu "Wiosna na wesoło" - seans filmowy w kinie 3D;
- 20 V wyjście do Klubu Abstynentów "Dąb" na reportaż teatralny przygotowany przez uczniów Gimnazjum nr 1 w Hajnówce w ramach realizacji projektu "Drogowskazy" Fundacji Na Rzecz Budowy Otwartego Społeczeństwa "Oni to my";
- 23 V - zakończenie projektu "Wiosna na wesoło";

- 27 V - udział w przedstawieniu pt. "Skrzat Titelitury" wystawianym w świetlicy przez grupę artystyczną Studia Małych Form Teatralnych, Scenografii i Reżyserii ART-RE z Krakowa;
- 30 V - zajęcia pt. "Wokół praw dziecka";
- 02 VI - obchody Dnia Dziecka;
- 21 VI - zajęcia plastyczne - wykonywanie laurek z okazji zbliżającego się Dnia Ojca;
- 23 VI - zajęcia plastyczne pt. "Portret taty";
- 16 VII - wyjazd "Szlakiem przygranicznym" w ramach realizacji projektu „Akcja Lato 2014 w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS w Hajnówce” - Grabarka, Siemiatycze, Mielnik, Drohiczyn, Niemirów, Koterka, Tokary, Zubacze, ognisko nad Bugiem, rejs katamaranem po Bugu;
- 08 VIII - wyjazd do Jurowiec w ramach realizacji projektu „Akcja Lato 2014 w Świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS w Hajnówce” - zwiedzanie Jurajskiego Parku Dinozaurów, korzystanie w wybranych atrakcji w parku rozrywki;
- 22 VIII - wyjście do Miejskiej Biblioteki Publicznej Oddziału dla Dzieci i Młodzieży na zajęcia pt. "Bezpieczeństwo w sieci" zainicjowane przez Fundację Orange i Fundację "Dzieci niczyje"
- 29 VIII - wyjście do Miejskiej Biblioteki Publicznej Oddziału dla Dzieci i Młodzieży na spotkanie edukacyjno-zabawowe pt. "Z notatnika młodego podróżnika...Pojazdy i nie tylko";
- 29 VIII - impreza „Pożegnanie wakacji”;
- 17 IX - zajęcia o tematyce ekologicznej pt. "Ziemia - nasza planeta";
- 29 IX - zajęcia plastyczne pt. "Jak wygląda Pani Jesień?";
- 14 X – wykonywanie laurek dla nauczycieli z okazji Dnia Edukacji Narodowej;
- 31 X - „Halloween 2014”;
- 03 XI – zajęcia edukacyjne pt. "Pamiętajmy o zmarłych";
- 07 XI - zajęcia edukacyjne pt. "11 Listopada - święto wszystkich Polaków";
- 29 XI – "Andrzejkowe wróżby";
- 24 XI - XII - cykl zajęć dotyczących Świąt Bożego Narodzenia;
- 23 XII – zajęcia pt. "Magia Świąt Bożego Narodzenia";
- 31 XII – zajęcia pt. "Nadchodzi Nowy Rok".

9. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011 – 2014

Program adresowany był do mieszkańców Gminy Miejskiej Hajnówka i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem Programu było:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Hajnówka (określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego; diagnozowano problem przemocy w rodzinie, opracowano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, rozpowszechniano informacje o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, monitorowano sytuacje rodzin dotkniętych przemocą, dokumentowano działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy, podejmowano działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą),
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; (izolowano sprawców od ofiar, udzielano informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych, przeprowadzano rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc, wnioski składane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe: w 2014 r. – 29 wniosków, kierowanie przez w/w komisję wniosków do Sądu Rejonowego o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu: w 2014 r. – 11 wniosków).
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie; (udzielano informacji dotyczących bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia, udzielano informacji m.in. na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego, udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy).

9.1. ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

w rodzinie nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych, których obsługę organizacyjno – techniczną zapewniają ośrodki pomocy społecznej.

Zgodnie z przepisami ustawy Rada Miasta Hajnówka Uchwałą Nr VI/30/11 z dnia 30 marca 2011 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Burmistrz Miasta Hajnówka Zarządzeniem Nr 50/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. powołał i określił skład osobowy zespołu interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie miasta Hajnówka.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie. Działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem istnienia zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele instytucji, które zajmują się pomocą rodzinie i mogą mieć wpływ na poprawę jej sytuacji.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbywa narady w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

9.2. GRUPY ROBOCZE

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Do zadań grup roboczych należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w której dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin w których dochodzi do przemocy oraz efektów ich działań.

W 2014 r. w ramach Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego zostało powołanych 48 grup roboczych. Rozpoczęto 48 procedur Niebieskiej Karty plus 10 otwartych procedur z 2013 r. W przeciągu 2014 r. zamknięto 52 procedury, zaś monitoringiem na 2015 r. objęto 6 procedur Niebieskiej Karty.

10. KARTA DUŻEJ RODZINY

Zgodnie z uchwałą XXIX/221/13 Rady Miasta Hajnówka z dnia 25 września 2013 r. na MOPS zostały nałożone nowe zadania – dokumentowanie i wydawanie Kart Dużej Rodziny dla rodzin wielodzietnych i na stałe zamieszkałych na terenie miasta Hajnówka. Ogółem wydano 114 kart obejmując wsparciem 598 osób, natomiast w 2014 r. programem tym zostało objęte 25 rodzin to jest 138 osób.

W 2014 r. w sprawie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, na podstawie Uchwały Nr 85 Rady Ministrów z 27 maja 2014 w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych wydano 72 karty obejmując wsparciem 384 osoby.

11. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W HAJNÓWCE

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej. W Miejski Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce, w roku sprawozdawczym w stosunku pracy pozostawały 34 osoby. Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z Art. 110 ust. 11 Ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalnych na 2 tys. mieszkańców. W roku 2014 było zatrudnionych 9 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania osób ubiegających się o przyznanie pomocy.

11.1. LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH W MOPS HAJNÓWKA W 2014 R.

- Dyrektor – 1
- Zastępca Dyrektora – 1
- Główny administrator – 1
- Główny księgowy – 1
- Księgowi – 2
- Pracownicy świadczeń rodzinnych – 4
- Pracownicy socjalni – 10
- Aspirant pracy socjalnej – 1

- Wychowawcy – Świetlica socjoterapeutyczna – 2
- Opiekunki – specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 3
- Opiekunki – usługi opiekuńcze zwykłe – 3
- Pracownik gospodarczy – 2
- Programista – 1
- Asystent rodziny – 2

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w ośrodku posiadają wymagane ustawowo kwalifikacje do wykonywania zawodu.

11.2. WYKSZTAŁCENIE PRACOWNIKÓW

1. 22 osoby posiada wykształcenie wyższe,
2. 12 osób posiada wykształcenie średnie,

W tym:

- 8 osób ukończyło studia podyplomowe w zakresie Organizacji Pomocy Społecznej,
- 1 osoba ukończyła studia podyplomowe w zakresie Zarządzanie Projektami z Unii Europejskiej,
- 1 osoba ukończyła studia podyplomowe w zakresie socjoterapii,
- 1 osoba ukończyła studia podyplomowe w zakresie finanse i rachunkowość przedsiębiorstw,
- 4 osoby ukończyły specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego,
- 1 osoba ukończyła specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

11.3. SZKOLENIA PRACOWNIKÓW

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce w 2014 roku uczestniczyli w różnych kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach. Większość szkoleń, z których korzystali pracownicy była finansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Różnorodne instytucje organizujące, jak również bogata tematyka ukończonych szkoleń pozwoliła na wszechstronne spojrzenie na tematykę dotyczącą pomocy społecznej, pogłębić i uzupełnić dotychczasową wiedzę oraz rozwinąć umiejętności. Wykaz instytucji i tematyka szkoleń:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> - Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, - Prezentacja dobrych praktyk w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem, - Socjoterapia, - Dobre praktyki w zakresie aktywizacji społeczno – ekonomicznej na przykładzie województwa wielkopolskiego, - Ekonomia społeczna, - Seminarium upowszechniające dobre praktyki w pracy socjalnej „Motywowanie do zmian w pracy asystenta rodziny”, - Warsztaty wzmacniające kompetencje wychowawcze asystentów rodziny, - Praca z osobą zaburzoną psychicznie, - Prezentacja dobrych praktyk w zakresie aktywizacji społeczno – ekonomicznej na przykładzie podmiotów ekonomii społecznej w województwie małopolskim, - Prezentacja dobrych praktyk w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej województwo podkarpackie, - Prezentacja dobrych praktyk w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych w tym UE,
Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc publiczna w projektach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	<ul style="list-style-type: none"> - Rewitalizacja społeczna Centrum Aktywności Lokalnej, - Standardy pracy socjalnej w osobami bezdomnymi,
Fundacja na Rzecz Rozwoju Wsi	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie i rozwój międzysektorowej współpracy partnerskiej na terenie powiatu hajnowskiego,
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrona danych osobowych,
Międzywojewódzki Ośrodek Szkolenia, Obrony Cywilnej i Administracji w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenie podstawowe dla pracowników prowadzących sprawy ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w zakładach pracy w jednostkach samorządowych szczebla gminnego,
Instytut Szkoleń i Analiz Gospodarczych w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> - Zmiany prawne i nowe kierunki orzecznicze w przedmiocie kierowania do domów pomocy społecznej i ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wraz z tematyką dochodzenia przez gminę zwrotu poniesionych wydatków za pobyt w domu pomocy społecznej,
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie strategii pracy z rodziną w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej, - Procedura odebrania dziecka – aspekty prawne i psychologiczne,

Vademecum, Centrum - Zakład Aktywizacji Zawodowej w obowiązujących ramach Edukacji w Warszawie prawnych,

Maxto sp z o.o. - Elektroniczne zarządzanie dokumentacją.

Ponadto na przełomie 2013/2014 r. cała kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce została przeszkolona w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

12. STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH GMINY MIEJSKIEJ HAJNÓWKA NA LATA 2013 – 2021

Integracja i rozwiązywanie problemów społecznych jest jednym z najważniejszych zadań gminy. Podstawą do realizacji działań w tym obszarze, interwencji społecznych, pomocowych i profilaktycznych stanowi Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2013 – 2021 przyjęta uchwałą Nr XXXII przez Radę Miasta Hajnówka w dn. 30 grudnia 2013 r. Strategia pozwala zaplanować plan rozwoju społecznego gminy, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną misją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary i poszczególne etapy realizacji.

Zgodnie z przyjętymi założeniami Strategii, Zespół Wdrożeniowy dokonał analizy podjętych działań w 2014 r. wynikających z przyjętego dokumentu. W trakcie spotkania monitorującego realizację zostały przedstawione najbardziej innowacyjne, efektywne i ciekawe działania związane z realizacją Strategii w pięciu obszarach problemowych polityki społecznej gminy:

Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Klub AA „Dąb”: Program „Poszukiwanie siebie” - grupa psychoedukacyjna z elementami terapii – 8 osób. Grupa wsparcia dla dzieci alkoholików DDA (dorosłe dzieci alkoholików) – 4 osoby.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie: grupa edukacyjna dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie – 8 osób. Udział hajnowskich pedagogów szkolnych w platformie internetowej wymiany doświadczeń. Rozszerzenie ofert Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o kompleksową terapię rodzinną.
- Zespół Szkół nr 1: „Zachowaj trzeźwy umysł” – program skierowany do uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum – 214 osób. „My czyli oni” – program skierowany do uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum dot. tolerancji – 123 osoby. „Dziękuję Nie” – program skierowany do uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum dot. asertywności – 180 osób. „Dopalacze, środki zastępcze” – program skierowany do uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum – 214 osób. „Cyberprzemoc” – program skierowany do uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum – 260 osób. „Spoko – dam radę” – 11 osób. „Edukacja do szczęścia” – 6 osób. „Dostrzegam i poznaję” – rozumienie siebie i innych – 6 osób.

- Zespół Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi: Autorski program psychoedukacyjny i profilaktyczny „Cienka Granica” organizowany we współpracy z AŚ w Hajnówce – skierowany do uczniów III klas gimnazjalnych – 35 osób. Autorskie warsztaty psychoedukacyjne z elementami pracy nad sobą „Czy można zrobić drugie pierwsze wrażenie” o tematyce antydyskryminacji, tolerancji przeznaczone dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum – 16 osób. Warsztaty socjoterapeutyczne z elementami pracy nad sobą przeznaczone dla uczniów młodszych klas szkoły podstawowej „Znam, wiem, nie krzywdzę” oraz „Magiczne źródło” oparte na programie autorskim. – 19 osób. Warsztaty socjoterapeutyczne z elementami pracy nad sobą: „Mosty zamiast murów”, „Ja jestem inny, Ty jesteś inny, Wszyscy jesteśmy tacy sami”, przeznaczone dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz klas gimnazjalnych oparte na programach autorskich. – 32 osoby. Warsztaty psychoedukacyjne z elementami pracy nad sobą „Zołza” oraz „I, że cię nie opuszczę, aż do ... granic lojalności” oparte na autorskim scenariuszu warsztatów, przeznaczone dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum. – 50 osób. Warsztaty psychoedukacyjne z elementami umiejętności wychowawczych dla rodziców „Wartość dodana” oraz „Przygoda na Jeziorze” – 40 osób.
- Zespół Szkół Nr 3: „Żyj smacznie i zdrowo”- program edukacyjny skierowany do uczniów szkoły podstawowej – 60 osób. „Jestem tolerancyjny”- program edukacyjno – wychowawczy skierowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum – 30 osób. „Szkoła dobrego wyboru”- program edukacyjno- profilaktyczny. „Nie pal przy mnie proszę” – program edukacyjno – profilaktyczny skierowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. „Znajdź właściwe rozwiązanie” – program edukacyjny skierowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. „Trzymaj formę” – program edukacyjny skierowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. „Domofon ICE” – ogólnopolski program społeczny skierowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł – we współpracy z MKRPA. „Nasze bezpieczeństwo” – udział w konkursie wiedzy o bezpieczeństwie (org. Policja). Koncert zespołu ROYAL RAP w ramach artystycznego programu profilaktyki uzależnień „ANTYMINA”. Prelekcje dla rodziców w czasie wywiadówek prowadzone przez zaproszonych specjalistów: - Odpowiedzialność prawna nieletnich, - STOP dopalaczom, - Agresja wśród dzieci i młodzieży. Przyczyna agresji i sposoby jej zapobiegania.
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy: Konferencja „Wczesna interwencja wspomaganie rodziny i dziecka”. Grupa wsparcia dla rodziców i dzieci. Grupa wsparcia dla dzieci.
- Miejska Biblioteka Publiczna im. T. Rakowieckiego w Hajnówce: Stała współpraca Biblioteki Miejskiej ze Świetlicą Socjoterapeutyczną będącą w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce.

Rozwój rynku pracy i wsparcia dla osób bezrobotnych

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy na koniec grudnia 2014 r. liczba osób bezrobotnych w mieście Hajnówka wynosiła 834. Aktywizacją zawodową w 2014 r. objęte zostały osoby bezrobotne i poszukujące pracy, w tym osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zastosowano wobec nich zróżnicowane usługi wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- Staże – 366 osób.
- Prace interwencyjne – 107 osób.
- Roboty publiczne – 69 osób.
- Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy – 12 osób.
- Środki na podjęcie działalności gospodarczej – 26 osób.
- Bony stażowe – 3 osoby.
- Bony na zasiedlenie – 1 osoba.
- Prace społecznie - użyteczne – 170 osób.
- Szkolenia – 132 osoby.

W 2014r. zorganizowano szkolenia w zakresie:

- ABC działalności gospodarczej.
- Ślusarz, posadzkarz, stolarz.
- Kierowca operator wózków jezdniowych z wymianą butli gazowych w tych wózkach z modulem magazynowania.
- Spawacz metodą MAG i metodą TIG.
- Kelner-barman z elementami małej gastronomii.
- Sprzedawca kasjer z obsługą kasy fiskalnej.
- Sortowacz surowców wtórnych.
- Spawacz metodą MIG lub MAG 131/135.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznano w następujących zakresach:

- Wykonywanie robót ogólnobudowlanych.
- Wykonywanie instalacji sanitarnych.
- Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych.
- Usługi fotograficzne.
- Specjalistyczne projektowanie graficzne.
- Naprawy i konserwacji sprzętu elektronicznego.
- Usług związanych z opieką nad zwierzętami domowymi.
- Wykonywanie instalacji elektrycznych, kanalizacyjnych, cieplnych itp.
- Architektury i specjalistycznego projektowania.
- Działalności rozrywkowej i rekreacyjnej dla dzieci wieku przedszkolnym i szkolnym.
- Usług remontowo-budowlanych.
- Pośrednictwa ubezpieczeniowego.
- Działalności agencji rozrywkowych.
- Usług prania i czyszczenia wyrobów włókienniczych i futrzarskich.
- Sprzedaży m. in. kwiatów, roślin i utrzymania terenów zielonych.
- Usług stolarskich.
- Usług związanych z utrzymaniem porządku.
- Usługowo-handlowym o charakterze gastronomicznym.
- Wykonywania i naprawy wyrobów dentystycznych.
- Sprzedaży detalicznej obuwia i wyrobów skórzanych.
- Usług polegających na konserwacji, modernizacji, eksploatacji, naprawy, pomiarów urządzeń elektroenergetycznych.
- Usług kosmetycznych oraz związanych z poprawą kondycji fizycznej.
- Usług gastronomicznych.

Oprócz Powiatowego Urzędu Pracy na terenie Miasta Hajnówka aktywnie działa Młodzieżowe Centrum Kariery, które dzięki rozpoznaniu rynku pracy prowadzi efektywne doradztwo oraz kursy zawodowe zakończone zatrudnieniem kursantów. Klientami Młodzieżowego Centrum Kariery OHP w Hajnówce są osoby uczące się, poszukujące pracy, bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym, kwalifikujące się do tzw. grupy NEET w przedziale wiekowym od 16 do 24 roku życia. MCK w Hajnówce prowadzi działania z zakresu pośrednictwa pracy, poradnictwa i doradztwa zawodowego, a także w zakresie działalności szkoleniowej. W MCK w Hajnówce 6 osób miało okazję uczestniczyć w programie „Wolontariat w OHP” – osoby przyglądały się codziennej pracy pośrednika pracy, doradcy zawodowego i specjalistom ds. rozwoju zawodowego, miały okazję uczestniczyć i współprowadzić zajęcia z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Doradca zawodowy i pośrednik pracy opracowali i przeprowadzili zajęcia w oparciu o program autorski *Chcę – znaczy mogę. Poradnik poszukującego pracy*. Program objął 40 osób, którzy uczestniczyli w 4 pięciogodzinnych spotkaniach z pośrednikiem pracy i doradcą zawodowym. Doradca zawodowy udzielił porad grupowych i indywidualnych dla 1.446 klientów, pośrednik pracy pozyskał 150 miejsc pracy: sezonowej, dorywczej i stałej.

Młodzieżowe Centrum Kariery w Hajnówce w 2014 roku zrealizowało 5 kursów o następującej tematyce: „Spawacz TIG blach i rur spoinami pachwinowymi” - uczestniczyło 10 osób. Po zakończeniu szkolenia 8 osób znalazło zatrudnienie. „Elektryk z uprawnieniami SEP do 1 kv (na stanowisku eksploatacji w Grupie I)” - uczestniczyło 10 osób. Po zakończeniu szkolenia 6 osób znalazło zatrudnienie. „Nowoczesny merchandiser”. – uczestniczyło 20 osób. Po zakończeniu szkolenia 20 osób znalazło zatrudnienie. „Podstawowy kurs komputerowy”- uczestniczyło 6 osób. Po zakończeniu szkolenia 1 osoba znalazła zatrudnienie. „Podstawowy kurs komputerowy”- uczestniczyły 4 osoby. Po zakończeniu szkolenia 2 osoby znalazły zatrudnienie.

Rozwój systemu wsparcia i aktywności osób zależnych, starszych i niepełnosprawnych

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Urząd Miasta w Hajnówce: Wyznaczenie miejsca oraz przygotowanie projektu Zakładu Aktywizacji Zawodowej, Domu dziennego pobytu seniorów oraz trzech mieszkań chronionych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie: Podpisane umowy z Biurem Porad Obywatelskich w Łomży, które udziela porad prawnych niepełnosprawnym mieszkańcom naszego miasta. Umowa przewiduje różne formy kontaktu z osobami udzielającymi porad tj. e-mail, infolinia, listownie, telefonicznie. Samorząd powiatu hajnowskiego w 2014 r. przyjął zaproszenie Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Budowanie kompleksowego systemu bezpieczeństwa i profilaktyki

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej: Dzięki współpracy MOPS z Centrum Aktywizacji Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach powstała możliwość działania na terenie miasta Hajnówka bezpłatnego punktu konsultacyjnego – porad prawnych i psychologicznych dla ofiar przemocy domowej jak również osobom zagrożonym przemocą.
- Komenda Powiatowa Policji: Przygotowanie oraz zamieszczenie na stronie internetowej KPP w Hajnówce informatora dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kampania społeczna „Bezpieczny, bo widoczny”. Cykl spotkań edukacyjnych policjantów z młodzieżą. Udział w Podlaskim Forum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Rozwój zasobów społecznych i integracji

- W ramach tego obszaru propagowana była idea wolontariatu (np. cykliczne zbiórki żywności na terenie miasta) i organizacji pozarządowych (pełna baza zamieszczona na stronie <http://www.hajnowka.pl/organizacje-pozarządowe/baza.html>). Przykładem prężnie działającej organizacji pozarządowej jest Uniwersytet III Wieku <http://www.utw.hajnowka.pl>.
- Corocznie uchwalany jest Roczny Program Współpracy Miasta Hajnówka z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego, w 2014 r. obowiązywał Program zatwierdzony Uchwałą Nr XXXI/232/13 Rady Miasta Hajnówka z dnia 27 listopada 2013 r.
- Budowanie partycypacji społecznej, w tym wdrażanie konsultacji społecznych. W 2014 r. np. odbyły się konsultacje społeczne w zakresie projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego 2015, w wyniku których projekty – Międzynarodowa Parada Orkiestr Dętych (lokalizacja projektu – amfiteatr i ulice miasta Hajnówka), Osiedlowy plac zabaw „Paszki” (lokalizacja – działki gminne przy ul. Marmurowej) i Rodzinny plac zabaw (lokalizacja – działka gminna przy ul. Długiej) będą realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2015 roku.
- Wykorzystywano różnorodne formy komunikacji ze społecznością – ogłoszenia i informacje w gazetach lokalnych, strony MOPS, Urzędu Miasta Hajnówka i organizacji pozarządowych, spotkania oraz warsztaty ze społecznością lokalną, gry miejskie, pikniki i imprezy okolicznościowe.

Koordynatorem wdrażania Strategii jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce.

13. PROGRAM WSPARCIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ HAJNÓWKA NA LATA 2012 – 2015

Gminny Program Wsparcia Rodziny został przygotowany w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.). Jednym z celów jest stworzenie rozwiązań profilaktycznych umożliwiających działania osłonowe zapobiegające izolacji i marginalizacji mieszkańców Gminy Miejskiej Hajnówka, ratownicze i wspomagające dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami, dysfunkcyjne oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Ważnym elementem programu jest monitorowanie, które dokonywane jest między innymi poprzez analizę statystyczną efektów, w zakresie działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zawierających się w danych :

- ilość interwencji kryzysowych – brak
- liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach – 11
- liczba rodzin żyjących w ubóstwie z określeniem przyczyn ubóstwa
 - ubóstwo – 948
 - sieroctwo – 2
 - bezdomność – 18
 - potrzebna ochrony macierzyństwa – 118
w tym – wielodzietność – 70
 - bezrobocie – 630
 - niepełnosprawność – 287
 - długotrwała lub ciężka choroba – 173
 - bezradność w prawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 145
w tym – rodziny niepełne – 95
– rodziny wielodzietne – 18
 - przemoc w rodzinie – 3
 - alkoholizm – 25
 - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 23
 - zdarzenie losowe – 2
- liczba rodzin niewydolnych wychowawczo – 145
- liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy domowej – 58
- liczba dzieci objętych pomocą socjalną i materialną – 1.080
- liczba dzieci objętych pomocą profilaktyczną, korekcyjną w placówkach dziennych – 28,
- liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – 7
- liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiek. – wychowawczych – 14
- kwota wydatkowana na pomoc pieniężną na częściowe utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych – 17.852,30 zł
- kwota wydatkowana na opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 81.618,59 zł
- kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci – 1.892.218,07 zł

14. ZAKRES POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W HAJNÓWCE

- Zwiększenie środków finansowych w zakresie zadań własnych, gdyż dużym obciążeniem dla budżetu jest ponoszenie odpłatności za pobyt naszych mieszkańców w DPS. Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić szczególną uwagę na koszt utrzymania osób w Domach Pomocy Społecznej. Wydane środki finansowe w 2014 r. opiewają na kwotę: 308.392,00 zł za 13 podopiecznych. Powodem tego jest zwiększenie ilości osób wymagających umieszczenia w DPS oraz konieczność wykonania postanowień sądowych (sądowe umieszczenie w DPS). Istotny wpływ ma również starzenie się społeczeństwa.
- Odpowiedniego zabezpieczenia wymaga również realizacja Ustawy o pieczy zastępczej, która obliguje gminę do ponoszenia 10 %, 30 % i już w niektórych przypadkach nawet 50 % kosztu utrzymania miesięcznego w placówce opiekuńczej względem dzieci umieszczanych od stycznia 2012 roku. Na ten cel wydano kwotę 81.618,59 zł za 14 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Nadmienić należy, iż w każdym kolejnym roku kalendarzowym koszty utrzymania za dzieci umieszczone w placówce opiekuńczej wzrastają.
- Ustawa o pomocy społecznej nakłada na samorządy gminne obowiązek zatrudnienia pracowników socjalnych w wymiarze minimum jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców gminy. W świetle powyższego przepisu zauważamy potrzebę wzmocnienia kadrowego na stanowisku pracownika socjalnego. Aktualnie teren miasta Hajnówka jest podzielony na 9 rejonów, a powinien być podzielony przynajmniej na 11 rejonów.
- Za bardzo ważną potrzebę uważamy również utworzenie przejściowej bazy noclegowej w okresie zimowym (dla osób bezdomnych), jak również dla ofiar przemocy w rodzinie (mieszkanie chronione). Punktem zwrotnym są działania poczynione w tym kierunku, a mianowicie wyznaczenie miejsca oraz przygotowanie projektu architektonicznego Zakładu Aktywizacji Zawodowej, domu dziennego pobytu seniorów oraz 3 mieszkań chronionych.
- Bezrobocie i trudna sytuacja materialna od wielu lat stanowi główną przyczynę przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Problem ten dotyka nie tylko osoby po 50 r. życia ale też młodych, którzy wywodzą się z rodzin wieloproblemowych, nie posiadają wykształcenia, obciążone są tzw. „dziedziczeniem biedy”. Odsetek takich rodzin i osób, które stale korzystają z pomocy społecznej systematycznie rośnie.

Ważne jest, by w stosunku do tych osób odpowiednio wcześniej podejmować działania wspierające i motywujące, które w efekcie zahamują proces wykluczenia społecznego. W związku z tym, iż świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawane są przede wszystkim na uzupełnienie kosztów utrzymania, pokrycie niezbędnych potrzeb bytowych i mieszkaniowych (czynsz, energię, opał) – wydaje się zasadne by na terenie miasta powstawały mieszkania socjalne o obniżonym standardzie i niskich kosztach użytkowania, co rozwiąże problem osób z niskimi dochodami.

- W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz biorąc pod uwagę zdiagnozowaną ilość rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazanym jest zatrudnienie asystentów rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej obserwacji środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

15. ZAKOŃCZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce na przestrzeni lat funkcjonowania swej działalności przeszedł szereg zmian. Zakres zmian, wzrost obciążenia i odpowiedzialności z całą pewnością przedstawia budżet jakim dysponuje Ośrodek.

Ponadto trudna sytuacja społeczno – gospodarcza w państwie, ubożenie społeczeństwa spowodowało wzrost zapotrzebowania na świadczenia z zakresu pomocy społecznej.

Wśród wielu grup klientów systemu pomocy społecznej, zarysowują się dwie podstawowe kategorie. Do pierwszej grupy klientów zazwyczaj należą rodziny patologiczne, np. należące do środowisk przestępczych, dotknięte problemem alkoholizmu, bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Są one pozbawione podstawowych zasad, nawyków higienicznych, kultury osobistej, a ich sytuację pogarsza fakt, że nie potrafią przewidywać przyszłości, podejmować racjonalnych działań, planować wydatków.

Drugą grupę stanowią rodziny ubogie, ale bez dysfunkcji społecznych. Bieda, której doświadczają jest skutkiem zmian, jakie następują w gospodarce i na rynku pracy. Osoby, które dopiero wskutek bezrobocia utraciły samowystarczalność finansową, wstydzą się stygmatu klienta pomocy społecznej i chcą jak najszybciej wrócić do pracy. Do pomocy społecznej zwracają się dopiero w ostateczności. Są mniej roszczeniowi, bardziej zaradni, otwarci na współpracę z pracownikami socjalnymi, chętni do podejmowania pracy .

Praca na rzecz osób potrzebujących to nie tylko liczby przyznanych i wypłaconych świadczeń, ale również, przez wzgląd na swą specyfikę, to stres, troska i obawa nad słusnością podejmowanych decyzji.

Niejednokrotnie jesteśmy świadkami traumatycznych historii życiowych i pomimo zaangażowania instytucji pomocy społecznej i jej pracowników, nie zawsze udaje nam się rozwiązać problemy podopiecznych zgodnie z zamierzeniami.

Pomimo powyższego, ogromną satysfakcją jest obserwowanie pozytywnych zmian, jakie dokonują się, za naszym pośrednictwem, w rodzinach podopiecznych.

Opracowanie:
mgr Katarzyna Kendyś

31.03.2015 r.